ایران
شنبه
۷ بهمن ماه ۱۳۹۱
۱۴ ربیع الاول ۱۴۳۴
۲۶ ژانویه ۲۰۱۳
سال نوزدهم
شماره ۵۲۸۴

راه بلد

صفحه ویژه گردشگری

پیشنهادات و سوژه‌های گردشگری خود را به شماره ۱۰۰۰۱۸۷۷۳ پیامک نمایید

مشهد	بوشهر	شیراز	کرج	کرمانشاه	بندرانزلی	اصفهان	تهران	زاهدان	قزوین	ایلام	کیش	اهواز	ارومیه	تبریز	اردبیل	یاسوج
۱۸	۲۳	۱۹	۱۶	۱۴	۲۱	۱۸	۱۶	۲۱	۱۴	۱۵	۲۲	۲۳	۱۴	۱۱	۱۳	۱۵
۳	۱۵	۵	۴	۳	۱۱	۱	۴	۸	۲	۴	۱۸	۱۴	۲	۱	۲	۲

همسفر

حیوانات همه‌چیزخوار نیستند

زمستان که می‌آید بسیاری از حیوانات وحشی ترجیح می‌دهند از خانه و زندگی خود در ارتفاعات دل کنده و به حاشیه روستاها، شهرها و مزارع کشاورزی پناه بیاورند. در دو فصل پائیز و زمستان و با شروع تدریجی فصل سرما می‌توانید انواع و اقسام حیوانات علفخوار و گوشتخوار را در اماکنی که به آنها اشاره کردیم مشاهده کنید. بیشتر این حیوانات برای تأمین غذا دست به این کار می‌زنند. در این خصوص دو مسئله باید مورد توجه قرار گیرد. یکی نحوه برخورد با این حیوانات و دیگری دادن یا ندادن غذا به آنها است. در خصوص مورد اول باید گفت این دسته از حیوانات بخصوص حیوانات وحشی تا زمانی که به آنها کاری نداشته باشیم خطر عمده‌ای محسوب نمی‌شوند. چندی پیش خرسی به محیط دانشگاه آزاد اسلامی تبریز پناه آورد و چون مردم و مأموران نحوه برخورد با آن را نمی‌دانستند به سادگی و به ضرب گلوله کشته شد. متأسفانه مردم ما در این خصوص آموزش‌های لازم را ندیده‌اند. مسئله دیگر غذا دادن به این حیوانات است. بطور معمول سازمان محیط زیست مأمور این کار است. اما مردم و برخی از سازمان‌های مردمی در این راه به محیط زیست کمک می‌کنند. آنچه باید به آن توجه کرد این است که این دسته از حیوانات همه چیز خوار نیستند. انجام این کار باعث مسمومیت یا عادت بد غذایی برای حیوان شده و باعث می‌شود حیوانات گوشتخوار نظیر گرگ و پلنگ و خرس بخصوص در اطراف روستاها به ساکنین آسیب برسانند. بهترین کمک برای این دسته از حیوانات رساندن تغذیه مورد نیاز به آنها به دست مأموران محیط زیست است.

محیط زیست

منطقه حفاظت شده ورجین

ورجین یکی از مناطق حفاظت شده اطراف تهران است که در فصل زمستان مأمن حیواناتی می‌شود که برای پیدا کردن غذا از ارتفاعات به سمت دامنه‌های کوه می‌آیند. اگر در زمستان به ورجین بروید انبوهی از قوچ‌ها و میش و کل را خواهید دید که برای خوردن علوفه به منطقه لواسان پناه آورده‌اند. ورجین در لواسان واقع شده و در شمال شرق تهران قرار دارد. ورجین منطقه‌ای کوهستانی و سردسیر است. به همان اندازه که زمستان سرد و سخت دارد در فصل تابستان و بهار می‌توانید از هوای مطبوع آن لذت ببرید. منطقه ورجین از دو کوهستان تشکیل شده است: ورجین و اوشوم. مساحت آن ۲۷ هزار هکتار است و در زمان قاجاریه محلی بوده است برای خوشگذرانی شاهان قاجار. بطور طبیعی در دوران پهلوی نیز این سنت حفظ شده است. بعد از انقلاب این منطقه به عنوان منطقه حفاظت شده تعیین شد.

برای رفتن به ورجین کار زیاد سختی پیش رو نیست. از بزرگراه‌های همت، رسالت و بابایی می‌توانید وارد جاده لواسان بشوید. پس از چند کیلومتر حرکت در این جاده به گردنه قوچک و حاشیه غربی منطقه ورجین می‌رسید؛ آن وقت یک دوراهی پیش‌رو دارید. جاده لشگرک هم کمی قبل از این دوراهی به جاده لواسانات می‌رسد. راه شرقی به لواسان و راه غربی به اوشان و فشم منتهی می‌شود و هر دو راه از مرز منطقه حفاظت‌شده عبور می‌کنند. اگر به سوی لواسان بروید، پس از ورود به شهر لواسان باید وارد جاده کندو بوجان شوید و اگر به سوی فشم رفتید، باید نرسیده به شهر فشم، از جاده امامه استفاده کنید. تمامی راه‌هایی که از آنها نام بردیم آسفالته است و مشکل خاصی برای تردد در فصل زمستان ندارد.

پوشش جانوری در ورجین بسیار متنوع است. از گوسفند وحشی و قوچ و میش گرفته تا گراز و خرس قهوه‌ای. می‌گویند در این منطقه کفتار راه‌راه و پلنگ و گرگ هم زندگی می‌کنند. از بین این همه حیوان تنها کل و بز و قوچ و میش هستند که در زمستان سخت خود را به مناطق حاشیه‌ای منطقه می‌رسانند تا از گرمای سخاوت شهروندان تهرانی غذایی نصیبشان بشود. خوشبختانه در این ایام هم شهروندان تهرانی و هم مسئولان محیط زیست علوفه مورد نیاز این دسته از حیوانات را تأمین می‌کنند.

در منطقه ورجین شما می‌توانید انواع پرندگان شکاری را هم مشاهده کنید. بیشتر این پرندگان از گونه عقاب طلایی، قرقی، طرلان، کورکور سیاه، سنقر، سارگپه، جغد، انواع لاشخور مانند هما، دال و کرکس مصری، انواع شاهین از جمله بالابان، لیل، دلیجه، دلیجه کوچک و بحری و پرندگان دیگری همچون کبک، کبک دری، تیهو، مرغابی، طوطی طوق صورتی، دارکوب، کبوتر چاهی، بلبل، هدهد، زنبورخوار، مرغ مینا، قمری و بلدرچین، فندق‌شکن و انواع چکاوک، پرستو، سهره، گنجشک و کلاغ هستند. برخی از این پرندگان در زمستان به مناطق گرم‌تر مهاجرت می‌کنند.

پوشش گیاهی ورجین هم در نوع خود بسیار غنی و باارزش است. اگر به گیاهان دارویی و وحشی علاقه‌مند هستید می‌توانید در این منطقه گیاهانی چون کاکوتی، بومادران، پنیرک، آویشن، گل ماهور، گل گاو زبان، شکرتیغال، ریواس، گون، باریجه، بابونه، بارهنگ، کلاه میرحسن، بنفشه، ختمی، خاکشیر، کاسنی، شیرین بیان را بیابید. گردو، زرشک، ارس، بید، زبان گنجشک، بنه، بادام کوهی، تَنگَرس، سرو کوهی و زالزالک زرد نیز درختانی هستند که در ورجین وجود دارد.

حیات وحش لواسان چشم به راه شما است

سخاوت زمستانه

راه بلد | مجید اسکندری | زمستان و بارش برف و سرما و جاده‌های لغزنده به طور محسوسی از سفرهای طبیعت گردی می‌کاهد و بسیاری از عاشقان طبیعت را به ناچار خانه نشین می‌کند ولی علاقه‌مندان به حیات وحش و پرنده نگری در فصول پائیز و زمستان چندان بی‌سوژه نیستند همچنین سفرهای ورزشی مانند سفر به مناطق مناسب اسکی در کوه‌ها و تپه‌های برفی اقصی نقاط کشور رنگ و بوی خاص خود را می‌گیرند. یکی از مناطق نزدیک تهران که زمستان‌ها مشتاقان فراوانی دارد لواسانات است.

لواسانات در بیخ گوش تهران و به فاصله ۱۰ کیلومتری شمال شرق تهران واقع شده و در فصل زمستان ضیافتی دارد برای حیات وحشی که برای یافتن غذا از کوه‌های پر برف منطقه سرازیر شده و دست دوستی به سوی انسان دراز می‌کنند. در گذشته‌ای نه چندان دور سفر زمستانه به لواسانات به دلیل جاده باریک و ناهموارش سفری پر از مخاطره و سخت بود ولی این روزها جاده‌ای پهن و راهداری مناسب، نگرانی‌ها را به حداقل رسانده است.

از لشگرک و گردنه لواسانات یا گردنه قوچک که سرازیر می‌شوید یک دوراهی در کنار رودخانه پر آبی که به سد لتیان می‌ریزد واقع شده که مسیر سمت چپ به فشم و شمشک منتهی می‌شود و مسیر سمت راست وارد لواسانات می‌شود.

اگر به سمت لواسانات بروید کمی جلوتر جاده‌ای فرعی کوهستانی شما را به سمت ارتفاعات تلو راهنمایی می‌کند. این جاده پر پیچ و خم پس از گذشتن از تپه‌های پر برف این منطقه به اتوبان شهید بابایی در شرق تهران منتهی می‌شود.

تپه‌های برفی تلو در فصل زمستان و بخصوص در اواخر هفته مملو از افرادی می‌شود که با امکانات اولیه به برف بازی و تیوب‌سواری می‌پردازند. همهمه شادی و سرور هزاران تن این محل را به یکی از شادترین محل‌های گذران تعطیلات آخر هفته در زمستان مبدل کرده است. بی‌تردید این نوع تفریح و برف بازی و البته تیوب‌سواری آن هم بدون نظارت ارگان یا دستگاهی می‌تواند پر خطر و سانحه‌ساز باشد ولی شور و هیجان آن را هم نمی‌توان انکار کرد. شاید این محل برای کسانی که امکان تهیه لوازم گرانقیمت اسکی را ندارند بهشتی از برف شادی است. پر واضح است که برنامه‌ریزی صحیح از سوی مسئولان و آماده‌سازی زیرساخت‌های گردشگری و امکانات بهداشتی و پیشگیرانه می‌تواند این منطقه را به سادگی به بهشت برف دوستان شمال تهران مبدل کند.

از تلو و مراسم برف بازی هفتگی آن که بگذریم، دیدن حیات وحش لواسانات چیز دیگری است. در محل‌های مختلفی از جمله گلندوئک (گلندوک) و زرد بند می‌توانید از حیات وحش این منطقه دیدن کنید. برای رفتن به گلندوئک در اواسط بلوار اصلی لواسانات یک مسیر فرعی به سمت گلندوئک و کند علیا و سفلی جدا می‌شود که تنها با طی مسیر کوتاهی در آن به پاسگاه محیط بانی گلندوئک می‌رسید.

محیط بانی محلی است که گارد محیط زیست و محافظان طبیعت در آنجا مستقر شده و طبق قانون مسئولیت اجرای قوانین و مقررات حفاظت از محیط زیست و شکار و صید را به عهده داشته و متشکل از ارشد محیط دار، افسر محیط دار، محیط دار و محیط بان، شکاربان (کمک محیط بان)، راننده، اسلحه‌دار، کارشناس، کاردان و تکنسین محیط زیست است.

هر روز صبح این محل میزبان صدها کل و بز است که به نگاه مهربان مردم محلی و محیط‌بانان اعتماد کرده‌اند و جهت تهیه غذا از دامنه‌های پر برف کوه‌های ورجین به دامان پر مهر انسان‌هایی گام می‌نهند که آماده پذیرایی و مهمان نوازی از آنها هستند. این انسان‌ها دریافته‌اند که نگاه مهربانانه به حیات وحش و سرمایه‌های طبیعی بسیار لذت بخش‌تر از کشتن و شکار کردن و نابودی آنهاست.

حیات وحش این منطقه نیز در نوع خود داستان ویژه‌ای دارد. در گذشته‌ای نه چندان دور که ساخت وساز و هجوم جمعیت بدین گونه چهره منطقه را خدشه‌دار نکرده بود، این منطقه یعنی منطقه حفاظت شده ورجین و کوه‌های سرخه حصار و جاجرود و خجیر به مانند یک منطقه محسوب شده و حیات وحش این مناطق دائماً در حال مهاجرت، حرکت و انتقال بودند. ولی با رشد جمعیت انسانی و ایجاد جاده‌ها و بزرگراه‌های متعدد و ساخت سد لتیان، دیگر مهاجرت وحوش این منطقه به کوه‌های مجاور ممکن نشد و نا خواسته اسیر شده و به اصطلاح در یک زیستگاه جزیره‌ای گرفتار شدند.

جزیره‌ای شدن در علم محیط زیست یعنی اجبار موجودات زنده به ماندن در یک منطقه جغرافیایی محدود و به مانند اجبار به ازدواج‌های فامیلی در بین انسان‌ها می‌ماند که خواه ناخواه باعث ضعیف شدن ژن‌های برتر و افت کیفیت ژن‌ها شده و بیماری‌های متعدد و مختلفی را نیز باعث می‌شود. جزیره شدن این منطقه به ناچار کیفیت زیستگاهی منطقه را هم پائین آورد و برای حفظ حیات وحش آن چاره‌ای نماند بجز اعمال سیستم‌های مدیریتی حفاظتی و غذا دهی دستی به این وحوش در فصول سخت سال و خوشبختانه قوانین بسیار سختی را برای تنبیه شکارچیان این وحوش نیز به همراه داشت.

با اجرای این روش اکنون ما شاهد هستیم که دسته‌های پر تعداد کل و بز وحشی در ماه‌های سرد سال به آرامی به مناطق پائین‌تر و حوالی رودخانه نزدیک شده و در طول مسیر لواسانات به فشم نیز شاهد خواهید بود که چگونه ترس این حیوانات نجیب از انسان‌ها به حداقل رسیده و سوژه‌های بسیار جالبی برای عکاسی و دیدن نزدیک حیات وحش شده‌اند. پیشنهاد می‌کنم برای یک بار هم که شده کودکان و عزیزان خود را به دیدن حیات وحشی ببرید که در غل و زنجیر نیستند.

مکث

ماشین شما پناهگاه زمستانی گربه

در سرمای زمستان گربه‌های خیابانی به موتور ماشین‌ها پناه می‌آورند که گرم شوند و شاید یک زمستان بیشتر دوام بیاورند. لطفاً قبل از سوار شدن و روشن کردن ماشین چند ضربه به در موتور بزنید، یا در ماشین را باز و بسته کنید که اگر حیوان بی‌پناهی در موتور ماشین شما خوابیده است بیدار شود و فرصت زندگی را از دست ندهد.

ارتباط با خوانندگان

پیامک خوانندگان

از ابتدای انتشار صفحه «راه‌بلد» در روزنامه ایران، بسیاری از خوانندگان عزیز با تماس تلفنی یا ارسال پیامک ما را مورد محبت خویش قرار داده‌اند.

محتوای پیامک‌های ارسالی شامل پیشنهاداتی برای ارتقای سطح کمی و کیفی صفحه راه‌بلد، معرفی جاذبه‌های گردشگری ایران و همچنین انتقاداتی نسبت به برخی از مطالب درج شده است. امروز قصد داریم شماری از پیامک‌های خوانندگان عزیز را با هم مرور کنیم.

همچنان چشم به راه تماس‌های تلفنی و پیامک‌های گرانقدر شما هستیم.

۲۸۵۴... ۹۱۲: ما از خواندن صفحه راه بلد لذت می‌بریم و تمام صفحات آن را آرشیو می‌کنیم تا از آنها هنگام رفتن به مسافرت استفاده کنیم. اگر امکان دارد تعداد صفحات راه بلد را افزایش دهید.

* از محبت شما ممنون هستیم. فعلاً افزایش صفحه راه بلد برایمان مقدور نیست.

۳۸۸۶... ۹۱۲: نگهداری صفحات راه بلد بصورت کاغذی برای ما سخت است. اگر امکان دارد کلیه صفحات را به صورت لوح فشرده تهیه و در دسترس قرار دهید.

* پیشنهاد بسیار خوبی است. سعی می‌کنیم آن را به مرحله اجرا در بیاوریم.

۲۱۶۳... ۹۱۹: با توجه به نزدیک شدن به ایام نوروز بیشتر به معرفی نقاط دیدنی ایران بپردازید.

* ایام نوروز فرصت مناسبی برای رفتن به مسافرت و بازدید از چهارگوشه ایران است. ما هم سعی می‌کنیم در حد مقدورات خود نسبت به معرفی این نقاط اقدام کنیم. سعی خواهیم کرد در ماه اسفند با چاپ ویژه نامه‌ای این امر را انجام دهیم.

۲۷۵۵... ۹۱۹: صفحه راه بلد صفحه خوبی است اما جای آیین‌ها و مراسم سنتی مناطقی که معرفی می‌کنید در آن خالی است.

* اشکال شما وارد است. سعی می‌کنیم این نقص را بر طرف کنیم. البته خوانندگان عزیز باید توجه داشته باشند که برای این کار مشکل کمبود جا را هم داریم.

۵۸۷۴... ۰۹۳۶: چرا در صفحه راه بلد نسبت به معرفی چهره‌های ماندگار هر منطقه اقدام نمی‌کنید.

*در برخی از مطالب و گزارش‌ها سعی می‌کنیم این کار را انجام دهیم.

البته باید توجه داشته باشید که خوشبختانه تعداد این چهره‌ها در هر منطقه به قدری زیاد است که می‌ترسیم در صورت معرفی شماری از آنها از قلم بیفتد.

خوانندگان عزیز می‌توانند نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را در مورد صفحه «راه‌بلد» به شماره ۱۰۰۰۱۸۷۷۳ پیامک کنند. همچنین می‌توانید گزارش سفر به مناطق زیبای ایران و منطقه‌ای را که در آن زندگی می‌کنید به همراه عکس به آدرس **rahbalad@iranagahiha.com** ایمیل کنید.

نمای نزدیک

آدم برفی در دشت هویج

پیش از این در «راه بلد» درباره سفر به دشت هویج و قلل ساکا و آتشکوه مطالبی را به چاپ رسانده‌ایم. هرچند که هوای دشت هویج در زمستان بسیار سرد است اما بسیاری از طبیعت گردها و گردشگران ترجیح می‌دهند برای گذراندن یک روز تعطیل زمستانی و دور شدن از آلودگی هوا و شلوغی زندگی شهرنشینی، به دشت هویج سفر کنند.

بد نیست بدانید که در زمستان در بیشتر روزهای تعطیل در این منطقه جشنواره و مسابقه درست کردن آدم برفی برگزار می‌شود.

این برنامه بخصوص برای بچه‌ها بسیار مناسب و جذاب است. توصیه ما به شما این است که برای سفر به دشت هویج و شرکت در این تفریح سالم شال و کلاه کنید.

اگر حوصله رانندگی در مسیر را هم ندارید یا از خطرات احتمالی آن می‌ترسید می‌توانید از تورهای یکروزه مربوطه استفاده کنید.